

POJĎME, UJASNĚME SI TO

Pokoj Vám,
ještě když jsme v pátek s Jiřím mluvili o tématu kázání, měl jsem za to, že budu mluvit o tom, co dlouho promýšlím – o našem povolání. Jenže včera ke mně Pán Bůh na oslavě mého přítele promluvil skrze jednoho bratra velmi zvláštním způsobem. A já jsem musel přehodnotit svůj záměr, protože jsem porozuměl tomu, že je to slovo pro nás, právě pro okamžik, kdy společně začínáme něco zcela nového.

Pokud bych měl dnešní slovo nějak nazvat, pak asi spojením: „*Pojďme, ujasněme si to.*“

Slovo vychází z delší pasáže knihy Jozue 22:11-34:

Izraelci se doslechli, že Rúbenovci, Gádovci a polovina kmene Manasesova zbudovali oltář naproti kenaanské zemi u jordánských Kruhů, směrem k Izraelcům. Když to Izraelci uslyšeli, shromáždila se celá pospolitost Izraelců do Šíla, aby se proti nim vypravili do boje. Izraelci vyslali k Rúbenovcům, Gádovcům a polovině kmene Manasesova do země gileádské kněze Pinchasa, syna Eleazarova, a s ním deset předáků, po jednom předáku z každého rodu všech izraelských pokolení. Každý byl představitelem svého otcovského rodu v izraelských šicích.

*Přišli do gileádské země k Rúbenovcům, Gádovcům a k polovině kmene Manasesova a jednali s nimi: „Toto praví celá Hospodinova pospolitost: **Jakou to zpronevěrou jste se zpronevěřili Bohu Izraele, že jste se dnes odvrátili od Hospodina! Zbudovali jste si oltář, abyste se dnes vzbouřili proti Hospodinu? Což je pro nás maličností nepravost spáchaná v Peóru, od níž až dodnes nejsme očistěni a kvůli níž přišla pohroma na Hospodinovu pospolitost? A vy se dnes odvracíte od Hospodina! Proto se stane toto: Dnes se bouříte vy proti Hospodinu a zítra se on rozlítí na celou izraelskou pospolitost. Jestliže země vašeho trvalého vlastnictví je nečistá, přejděte přece do země trvalého vlastnictví Hospodinova, v němž přebývá Hospodinův příbytek, a dejte si přidělit podíl mezi námi. Jen se nebuřte proti Hospodinu a nezatahujte nás do své vzpoury budováním vlastního oltáře mimo oltář Hospodina, našeho Boha. Což se Akán, syn Zerachův, nedopustil zpronevěry věcí oddaných klatbě? Což nedolehlo Hospodinovo rozlícení na celou izraelskou pospolitost? A to způsobil jediný člověk! Což pro svou nepravost nezahynul?“***

*Tu odpověděli Rúbenovci, Gádovci a polovina kmene Manasesova a takto hovořili s představiteli izraelských šiků: „**Bůh bohů Hospodin, Bůh bohů Hospodin to ví a at' to zví rovněž Izrael: Jestliže to byla vzpoura či zpronevěra vůči Hospodinu, at' nás dnešního dne nezachrání. Jestliže jsme si zbudovali oltář, abychom se odvrátili od Hospodina, abychom na něm obětovali oběti***

*zápalné a přídavné nebo připravovali při něm hody oběti pokojné, at' zakročí sám Hospodin! Ve skutečnosti jsme tak učinili z obavy, protože jsme si řekli, že se jednou synové vaši zeptají našich: »Co máte společného s Hospodinem, Bohem Izraele? Vždyť Hospodin určil za hranici mezi námi a vámi Jordán, synové Rúbenovi a Gádovi. Nemáte podíl v Hospodinu.« Tak vaši synové zavíní, že se naši synové přestanou bát Hospodina. Proto jsme si řekli: Dejme se do díla a zbudujme si oltář, ale ne pro zápalnou oběť ani pro obětní hod, nýbrž aby byl svědkem mezi námi a vámi i mezi našimi pokoleními po nás, že máme právo sloužit Hospodinu před jeho tváří svými zápalnými oběťmi i hody oběti pokojné. Vaši synové nebudou moci jednou říkat našim synům: »Nemáte podíl v Hospodinu.« Řekli jsme si: Kdyby se stalo, že by tak mluvili v budoucnu s námi a s našimi pokoleními, odpověděli bychom: **Hled'te, zde je zpodobení Hospodinova oltáře; ten zřídili naši otcové ne pro zápalnou oběť ani pro obětní hod, nýbrž aby byl svědkem mezi námi a vámi. Jsme daleci toho vzbouřit se proti Hospodinu a odvrátit se dnes od Hospodina vybudováním oltáře pro oběti zápalné, přídavné a obětní hod mimo oltář Hospodina, našeho Boha, který je před jeho příbytkem.**“*

*Když uslyšeli kněz Pinchas a předáci pospolitosti i představitelé izraelských šiků, kteří byli s ním, co mluvili Rúbenovci, Gádovci a Manasesovci, líbilo se jim to. I řekl kněz Pinchas, syn Eleazarův, Rúbenovcům, Gádovcům a Manasesovcům: „**Dnes jsme poznali, že je Hospodin uprostřed nás. Nezpronevěřili jste se Hospodinu. Vyprostili jste tím Izraelce z Hospodinových rukou.**“ Pak se kněz Pinchas, syn Eleazarův, s předáky vrátil od Rúbenovců a Gádovců ze země gileádské k Izraelcům do země kenaánské a podal jim zprávu Izraelcům se to zalíbilo. Dobrořečili Bohu a nemluvili již o tom, že potáhnou do boje proti nim a že zničí zemi, v níž sídlí Rúbenovci s Gádovci. **Rúbenovci a Gádovci pak oltář pojmenovali a řekli: „Je mezi námi svědkem, že Hospodin je Bůh.**“*

- *O čem, podle Vás tenhle příběh ve skutečnosti je?*

Je to příběh o nedorozumění a o předsudcích, ale také o nutnosti o věcech hovořit tak, abychom si navzájem porozuměli. Než se však pustíme do podrobností, dovoluji mi kratičký úvod kvůli souvislostem.

Jozue přebere po Mojžíšovi břemeno dobytí zaslíbené země. **Mojžíšova generace nějakým způsobem selhala**, je potřeba, aby se toho ujali ti, kteří vyšli z Egypta jako mladí, nebo se narodili na poušti – tohle už je docela jiný národ, který nemá tu typicky otrockou mentalitu. A Jozue, který je vede, je jejich živoucí historickou pamětí.

První krátké zastavení pro nás: Přemýšlejme nad tím, jaké úkoly má každá naše jednotlivá generace. To proto, abychom úkoly skutečně dotáhli a naplnili, a neházeli nedokončené věci na hřbety našich dětí a vnuků.

Už víme, že některé kmeny mají přidělená území ještě před překročením řeky Jordán. Muži těchto usazených kmenů pak řadu let podporují své soukmenovce v tažení při dobývání ostatního území. Trvá to celých dlouhých sedm let. Jozue je již stařec pokročilého věku a vidí, že dobýt celou pro Izrael zemi nestihne. Vidí to především Hospodin, který Jozuovi přikáže, aby losem rozdělil nedobytá území mezi kmeny. Pak už zodpovědnost bude na předácích jednotlivých kmenů.

Druhé krátké zastavení pro nás: Podpora těch, kteří získávají nové území – v našem současném případě jde o ty, kteří zvěstují evangelium a zakládají nové sbory, je nutná, je dobrá, ale má mít své jasně vymezené časové hranice.

Jestli by se to události daly popsat současnými termíny, kterým lépe rozumíme, pak jde o **přidělování kompetencí a zodpovědností nad určitým územím.**

Přes další události knihy Jozue, které nyní vynechám, se dostáváme k našemu dnešnímu textu. **Slyšeli jsme, že kmeny usazené před řekou Jordán u brodů řeky společnými silami vybudovaly oltář.**

To se nelíbí všem ostatním kmenům a vnímají to jako jasné znamení odpadnutí od Hospodina. Proti kmenům, které v očích ostatních Izraelců odpadly, je vypravěna trestná expedice. Občanská válka mezi Izraelskými kmeny je doslova na spadnutí. Působí to podivně – sotva ti kluci získali Zaslíbenou zemi, už se chtějí mlátit mezi sebou. ***Proč mi to jen připomíná některé roztržky a zážitky v církvi?***

Kmenům, které si postavily oltář mimo Stánek Hospodinův, ostatní kmeny jejich skutek vyčítají a připomínají jim dvě velmi negativní zkušenosti celé pospolitosti. **Ta první je odpadnutí některých Izraelců skrz Moabky k Baal-Peórovi** a jeho kultu plodnosti (zmíněno v Numeri 25), které nakonec stálo celou pospolitost Izraele život 24 000 lidí. **Tou druhou událostí je Akánova zpronevěra** věcí propadlých klatbě, kvůli které byli Izraelci poraženi u města Aje.

Oba dva skutky byly motivovány touhou po materiálním zajištění – první prostřednictvím modloslužby celé pospolitosti, druhá zpronevěrou jednotlivce. Obojí nám ukazuje na jedno: jako lidi si chceme zajistit prosperitu a budoucnost stůj co stůj – bez ohledu na sliby Hospodinu.

Ti, kteří obviňují, připomínají minulé poklesky a předjímají situaci ještě dříve, než k něčemu může dojít. Ale je to postoj předsudku – předběžného odsouzení. Ti, kteří jsou nařčeni: Rúbenovci, Gádovci a část kmene Manasese mají naštěstí možnost vysvětlit svůj motiv.

Důvod, proč jsme to udělali, je jednoduchý – **udělali jsme to pro dobu, kdy se našich synů budou ptát vaši synové – co jako mají teda společného, když jsou až za řekou, jestli vůbec mají nárok na to u Stánku Hospodina přinášet pravou obět', když nemají přímý podíl v Zemi zaslíbené.**

Je to vlastně skutek také motivovaný také určitým předsudkem – *Co když na nás jednoduše zapomenete?!*

- *Už se Vám také stalo, že na Vás někdo zapomněl? Jak Vám v srdci bylo?*

Byli jsme zklamaní, někdy jsme mohli dokonce i zahořknout.

Jak tenhle příběh můžeme vztáhnout na dnešní dobu a na nás samotné? Položme si nejprve osobní otázku:

- *Už se Vám stalo, že vaše negativní zkušenost ve Vás později vyvolala v podobné situaci předsudky? Jak se to projevilo?*

Většinou podezíráním, nedůvěrou, zaujetím obranných pozic, neochotou spolupracovat. V horším případě pomluvami a odsouzením.

Mám za to, že to většina z nás dobře zná: někdo konkrétní nám ublížil (v osobním vztahu, nebo v církvi), a když nastala podobná situace, většinou jsme se stáhli do obrany, aniž bychom o věcech hovořili a ochotně a otevřeně naslouchali druhé straně.

- *Je tu někdo, kdo byl v církvi někým druhým osobně uražen, falešně nařknut, odsouzen, pomluven, ponížěn, společensky znemožněn, jakkoli zneužit? Je tu někdo, kdo z toho vyjmenovaného udělal někomu druhému?*

Pokud něco z toho, či cokoli jiného, pak se tenhle příběh týká právě nás – zcela osobně.

Mám dokonce za to, že se týká nás jednak **jako jedinců, kteří se potkávají v různých situacích nad různými problémy, ale také jako dvou společenství, která začínají hledat společnou cestu.**

Potřebujeme se spolu mluvit zcela otevřeně o věcech, o kterých přemýšlíme, vnímáme, vidíme, či děláme je jinak a ne vždy si nutně porozumíme.

Každý z nás je nějak ovlivněn osobními zkušenostmi. A i když si myslíme, že se nás mnohé věci netýkají, že jsme mnohé zapomněli nebo odpustili, je to s námi často jako s ledovcem – to, co s ním ve skutečnosti hýbe, není těch 10 procent nad vodou, nýbrž těch 90 procent skrytých pod hladinou.

Izraelské kmeny měly moudré muže, kteří nechali nejprve vychladnout hlavy tím, že začali vyjednávat. Jedni řekli svůj pohled a důvody z čeho mají oprávněné obavy, pak mluvili i druzí a též vyjádřili své motivy, ale i své obavy. Nakonec společně došli k jasné shodě – ten vybudovaný oltář není na oběti, neznamená odpadnutí od víry, ani rozdělení celé Izraelské pospolitosti, ten oltář je svědectvím a všem nám jasně říká: „**Je mezi námi svědkem, že Hospodin je Bůh.**“

Máme tu konflikt uvnitř Božího lidu a jeho výsledek je pozoruhodný:
Dialog, dobrořečení, ukončení sváru a konec ohrožení, jasné vyznání a společná smlouva. Potvrzení, že udělat něco jinak nutně neznamená být mimo...

Přimlouvám se za to, abychom se jako jedinci i jako společenství, naučili spolu pozorně a laskavě mluvit o věcech, kterým nerozumíme, s nimiž máme špatné zkušenosti, nebo se nám nezdají, či jsou doopravdy hodně divné. **To, co je pro nás zároveň osvobozující, je skutečnost, že to můžeme dělat se vzájemnou láskou a respektem a jako měřítko nám vposledku může sloužit Boží slovo.** Amen.

Na závěr mám ještě na Vás prosbu, nebo spíš tip na knihy na prázdninový čas. Pokud je to možné, sežeňte si dvě knihy ***Posvátné stezky*** a ***Síla zranitelnosti*** (přičemž jedna z nich určitě bude v naší sborové knihovně a pokud vím, tak druhá by měla co nevidět vyjít v dotisku).

Ta první kniha ***Posvátné stezky*** nám ukazuje, **jak se od sebe liší různé projevy zbožnosti a že jsou všechny v pořádku**, jde jen o to jim porozumět a hledat způsob, jak využít jejich silné stránky pro druhé a pro společenství a přitom tou svou zbožností neválcovat druhé, ale dát i jim svobodu a prostor.

Knihy ***Síla zranitelnosti*** nám ukazuje, že **ty nejcennější a nejopravdovější vztahy jsou ty, v nichž jsme zranitelní**. Protože je to právě naše zranitelnost, která nás činí vnímavými vůči druhým a zároveň nás posouvá v růstu a upevňuje náš charakter. A víme, že ten, kdo riskuje, může skutečně vyrůst, dozrát a vyhrát.

Petr Plaňanský (Nymburk 12. 7. 2020)